

Загальнонаціональне дослідження

Волонтерство в Україні

Публікацію здійснено за підтримки проекту «Демократизація та права людини в Україні», що реалізується ПРООН за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії. У публікації наведено дані дослідження волонтерства та благодійності в Україні у 2014 році, проведеного Представництвом Організації Об'єднаних Націй та Програмою «Волонтери ООН».

Організація Об'єднаних Націй (ООН) працює в Україні з 1991 року. До системи ООН в Україні входять 16 фондів, програм та спеціалізованих установ: Всесвітня продовольча програма (WFP), Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO), Дитячий фонд ООН (UNICEF), Програма розвитку ООН (UNDP), Програма волонтерів ООН (UNV), Програма «ООН-Жінки» (UN Women), Міжнародне агентство з атомної енергетики (IAEA), Міжнародна фінансова корпорація (IFC), Міжнародна організація праці (ILO), Міжнародний валютний фонд (IMF), Міжнародна організація з міграції (IOM), Об'єднана Програма ООН з ВІЛ/СНІДу (UNAIDS), Офіс з координації гуманітарних ситуацій (UNOCHA), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR), Управління ООН з наркотиків та злочинності (UNODC), Світовий Банк (World Bank) та Фонд народонаселення ООН (UNFPA). Кожна з цих установ працює відповідно до свого мандату, водночас узгоджуючи свою роботу із загальною стратегією ООН в Україні, що включає надання технічної допомоги з питань людського розвитку та гуманітарної допомоги, й ґрунтується на принципах поваги і дотримання прав людини. www.un.org.ua

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) налагоджує партнерство на всіх суспільних рівнях, сприяючи розвитку країн, підвищуючи їх здатність протистояти кризам, і підтримує економічне зростання задля поліпшення життя кожної людини. ПРООН працює в 177 країнах та пропонує глобальне бачення з урахуванням специфіки місцевого розвитку для розширення прав і можливостей людини і підвищення життєздатності держав. В Україні три головні сфери діяльності ПРООН галузі розвитку: демократичне управління та місцевий розвиток; подолання бідності, досягнення процвітання та Цілей розвитку тисячоліття; енергетика та охорона довкілля. У кожній із цих тематичних сфер ПРООН намагається зрівноважити роботу з інструментарієм державної політики, адвокацією, розбудовою спроможностей партнерів і пілотуванням нових ініціатив. ПРООН працює в Україні з 1993 року. www.ua.undp.org

Програма «Волонтери ООН» – це організація в системі ООН, яка робить свій внесок у справу миру та розвитку шляхом залучення фахівців різних сфер до волонтерської діяльності. Програма «Волонтери ООН» розпочала діяльність в Україні 1993 року з метою сприяння міжнародним зусиллям, спрямованим на побудову демократичної політики уряду, а також із метою ширшого залучення громадськості та використання волонтерської діяльності в проектах розвитку спільно з ПРООН. <http://unv.org.ua>

Публікація «Загальнонаціональне дослідження «Волонтерство в Україні»». – К., 2015. – 32 с.

© Програма розвитку ООН в Україні, 2015

Усі права захищені. Жодна частина цієї публікації не може бути відтворена, збережена в пошуковій системі або передана в будь-якій формі та будь-якими засобами, електронними, механічними, шляхом відеозапису або іншим чином, без попереднього дозволу. Погляди, висновки та рекомендації належать авторам і укладачам цього видання і не обов'язково відображають думку Міністерства закордонних справ Данії, Програми розвитку ООН або інших агенцій ООН.

Контактна інформація:

вул. Кловський узвіз, 1, Київ 01021, Україна
Тел.: + 380 44 253 9363

Зміст

- 6 Привітання Координатора системи ООН в Україні
- 8 Загальнонаціональне дослідження щодо волонтерства в Україні
- 23 Рекомендації ООН щодо розвитку волонтерства
- 24 Резолюція 56/38 Генеральної Асамблеї ООН

Привітання Координатора системи ООН в Україні

У 2014 році Україна стикнулася з великими труднощами. Конфлікт на Сході спричинив трагічні наслідки: люди втратили свої домівки, соціальний бюджет було спрямовано на оборону, громадяни відчули психологічний тиск. Крім того, уряд мусив швидко вжити заходів, необхідних для задоволення потреб громадян та забезпечення відповідального, прозорого та ефективного управління.

Розглядаючи шляхи подолання проблем в Україні, я хотів би наголосити на важливості волонтерства в національному контексті країни.

По-перше, має бути більше волонтерів!

Дослідження, яке підтримали Організація Об'єднаних Націй, Уряд України та організації громадянського суспільства, висвітлює той факт, що Україна має багаті історичні та культурні традиції волонтерства. Це дуже добре. А якщо порівняти з іншими країнами? Приблизно 23% опитаних українців мали волонтерський досвід, так само як і в середньому в країнах Європейського Союзу. Але є й такі країни, де кількість волонтерів набагато вища. У Канаді та Великобританії 47% та 41% населення займаються волонтерськими справами. В Австралії, Данії, Фінляндії та Німеччині – від 30% до 39%. Ситуація в Україні вимагає терміново розглянути шляхи збільшення кількості волонтерів.

По-друге, волонтерство зміцнює благополуччя людей.

Не дивно, що дослідження свідчать, що люди, які займаються волонтерством, є щасливішими і довше живуть. Чому це так? Волонтерство дозволяє висловити співчуття та поглиблює відчуття єднання з іншими людьми. Мій досвід свідчить про те, що волонтерство також сприяє зміцненню миру і толерантності. Цікаво, що 80% опитаних в Україні відчувають те ж саме!

Заохочення миру і толерантності є найважливішими завданнями, які стоять зараз перед усіма українцями. Тож визнаймо: волонтерство – це потужний механізм, який може ефективно сприяти особистому благополуччю та досягненню національних цілей єдності, миру і терпимості!

По-третє, необхідна належна законодавча та нормативно-правова база для успішного волонтерства.

Я закликаю новообрану Верховну Раду підтримати законопроект про внесення змін до чинного закону «Про волонтерську діяльність», який був розроблений організаціями громадянського суспільства. Країна гостро потребує прозорих критеріїв і процедур звільнення волонтерської діяльності від податків.

Четверте – волонтерство є непомітним, коли йдеться про ВВП, але воно має суттєву економічну складову.

Так, у Канаді волонтерство та прямі пожертви склали 3,7% від ВВП в 2010 році. У грошовому вираженні, канадці добровільно жертвували свого часу в такому обсязі, що є еквівалентом \$51 млрд. Лише уявіть, як ефект таких дій може допомогти Україні під час економічної кризи!

Основоположні цінності волонтерства мають вирішальне значення для досягнення Україною кращого та сталого майбутнього. У тих обставинах, що склались у країні, політична воля та підтримка з боку міжнародного співтовариства не будуть достатніми для успішного перетворення країни. Люди мають не лише брати участь, але й брати на себе лідерство задля здійснення змін.

Я переконаний, що волонтерство:

- Є потужним засобом залучення людей для розвитку їх громад;
- Зміцнює благополуччя людей, а також мир і терпимість, та сприяє національній єдності;
- Дає набагато більше, ніж індивідуальний внесок кожного окремого волонтера.

*Ніл Вокер,
Координатор системи ООН в Україні,
Постійний Представник Програми
розвитку ООН в Україні*

Загальнонаціональне дослідження щодо волонтерства в Україні

У грудні 2014 року на замовлення Організації Об'єднаних Націй компанія GfK Ukraine провела загальнонаціональне дослідження стану волонтерства в Україні. Волонтерська організація «Альтернатива В» та «Український Форум Благодійників» взяли активну участь у підготовці дослідження.

Дослідження проводилося по всій Україні, включаючи території, які знаходяться в зоні АТО. Через технічні складнощі дослідження не проводилось на території Криму. 20-26 листопада 2014 року, за допомогою методології CATI (телефонні інтерв'ю, дзвінки на мобільні номери).

Було опитано 1000 респондентів у віці від 16 років і старше. Вибірка репрезентативна населенню України (за винятком Криму) за регіоном, розміром населеного пункту, статтю та віком, згідно даних Державної служби статистики станом на 1 січня 2013 року.

Згідно висновків дослідження, українці визнають велику роль волонтерського руху в суспільних процесах: 62% визнають роль волонтерів у політичних змінах останнього року, 85% вважають, що волонтерський рух допомагає зміцненню миру, а 81% схильні вважати волонтерський рух обов'язковою складовою громадянського суспільства.

Майже чверть українців (23%) мали досвід волонтерства, із них 9% почали займатись волонтерством протягом останнього року. Основним напрямом діяльності волонтерів у 2014 році стала допомога українській армії та пораненим - цим займалися 70% волонтерів. До подій Майдана найбільш актуальними напрямками діяльності були допомога соціально незахищеним групам населення та благоустрій громадського простору.

Найбільша група волонтерів – ті, які займаються волонтерством 1-2 рази на місяць. Більшість волонтерів указали, що займаються волонтерством самостійно, та не зазначили участь у конкретних волонтерських проєктах. 43% волонтерів належать до середнього класу, серед всієї вибірки таких 35%.

Під час дослідження учасники відповіли на запитання стосовно благодійності. 74% українців коли-небудь жертвували кошти на різні цілі, з них 25% почали жертвувати тільки протягом останніх 12 місяців. Суми пожертв українців різняться та складають від кількох гривень до 283 000 гривень на рік. У 2014 році найбільш охоче українці жертвували на допомогу українській армії, пораненим, хворим дітям. У 2014 році кількість українців, які жертвують кошти, збільшилась – 63% робили пожертви, тоді як до 2014 року жертвували кошти 49% українців. В 2014 році сума пожертв була більшою, аніж в інші роки. 43% тих, хто коли-небудь жертвував кошти, робили це напряму, третина не пам'ятає назви благодійної організації, через яку вони зробили внесок.

Географія дослідження

Україна, включаючи території, які знаходяться в зоні АТО. Через технічні складнощі дослідження не проводилось на території Криму.

Метод дослідження

CATI

Вибірка

1000

Чи займалися ви коли-небудь волонтерством?

(Вибірка = 1000)

Почали займатися волонтерством протягом останніх 12 місяців

Займалися раніше і продовжують займатися

Займалися раніше, але не займалися останні 12 місяців

Не займалися волонтерством /
Важко сказати

23% українців коли-небудь займалися волонтерством, серед них 9% почали займатись волонтерством протягом останнього року

У чому полягала ваша волонтерська діяльність?

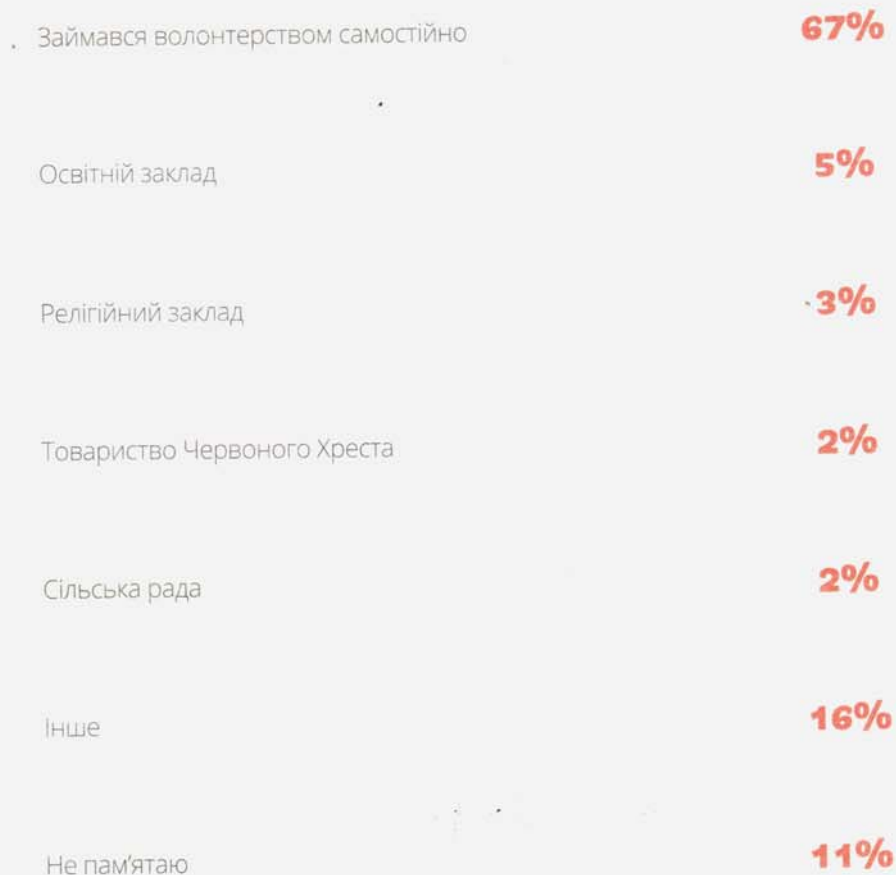
● Протягом останніх 12 місяців (Вибірка=154) ● Раніше, ніж останні 12 місяців (Вибірка=137)

Допомога українській армії, включаючи допомогу пораненим	70%	*
Допомога людям похилого віку, людям з особливими потребами, дітям і т.д.	38%	72%
Благоустрій дворів, вулиць, посадка квітів або дерев, прибирання сміття	28%	50%
Допомога учасникам Майдану	25%	*
Допомога переселенцям із Криму або із зони бойових дій	23%	*
Допомога бездомним тваринам	12%	26%
Участь у благодійних концертах, виставках і виставах	8%	23%
Допомога ополченцям ДНР/ЛНР, включаючи допомогу пораненим	3%	*
Допомога учасникам Антимайдану	2%	*
Інше	5%	9%

**Допомога армії та пораненим стала найбільш розповсюдженою
формою волонтерської діяльності у 2014 році**

* Ці альтернативи не були доступні, оскільки не відповідають змісту запитання

У волонтерських проектах яких організацій ви брали участь? (Вибірка=231)

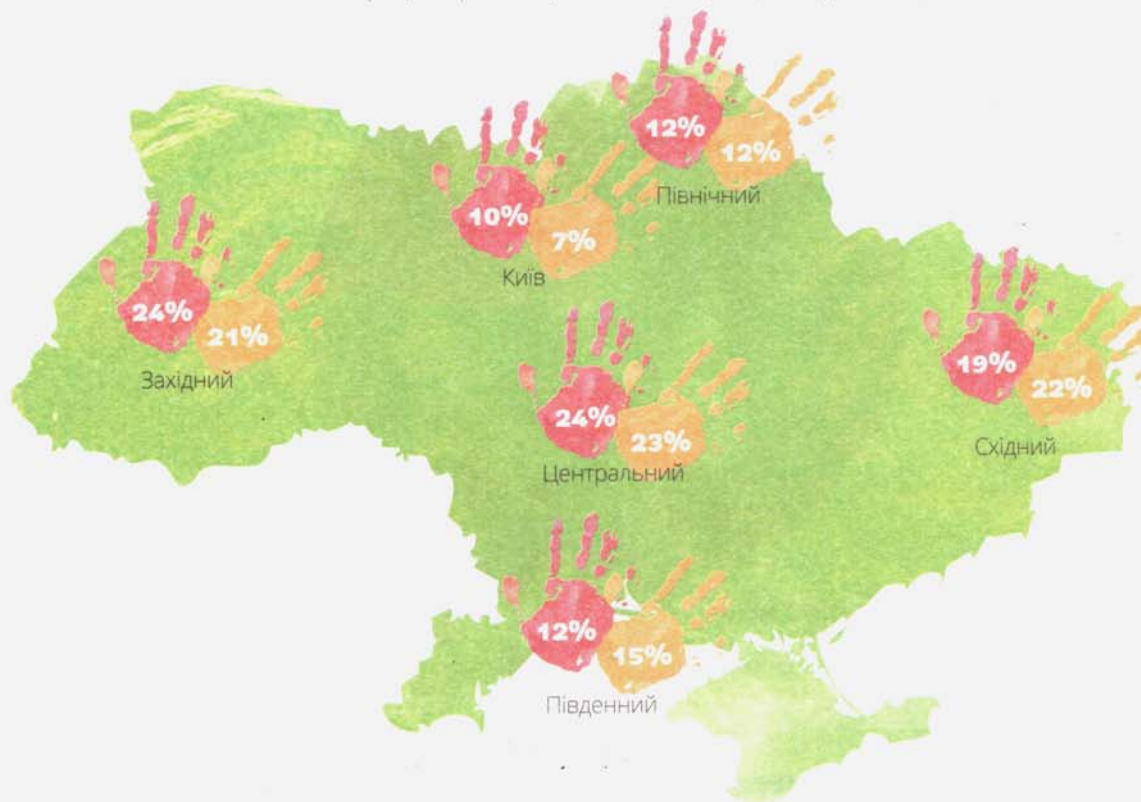
Як часто ви займаєтесь волонтерством? (Вибірка=231)

Третина волонтерів займається волонтерством 1-2 рази на місяць. Більшість волонтерів займаються волонтерством самостійно

Region

● Волонтери (Вибірка=231) ● Уся вибірка (1000 респондентів)

46%

Чоловіки

54%

Жінки

Волонтери
(Вибірка=231)

● Чоловіки 16-35 років
● Чоловіки 36-55 років
● Чоловіки старші 56 років

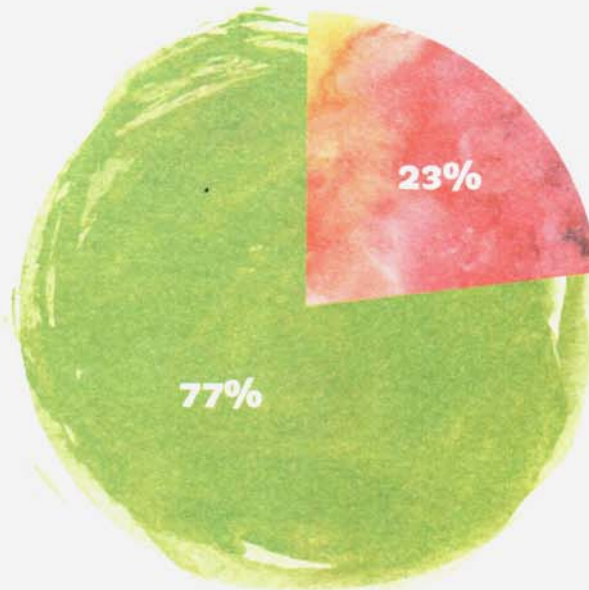

Уся вибірка
(1000 респондентів)

● Жінки 16-35 років
● Жінки 36-55 років
● Жінки старші 56 років

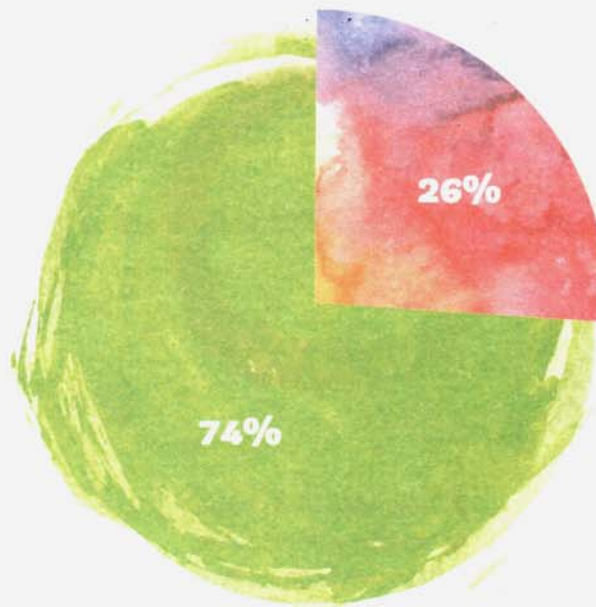
**Серед волонтерів трохи більше молодих жінок,
киян та мешканців Заходу**

Частка волонтерів (Вибірка=1000)

● Коли-небудь займалися волонтерством ● Не займалися волонтерством / Важко сказати

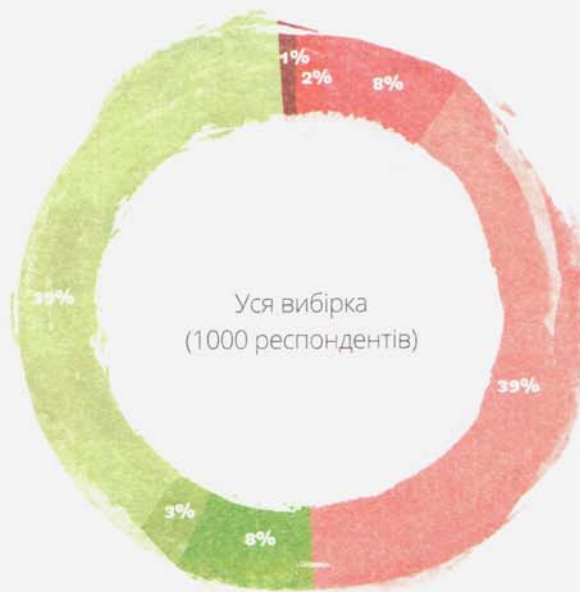
Частка волонтерів серед молоді 16-35 років (Вибірка=349)

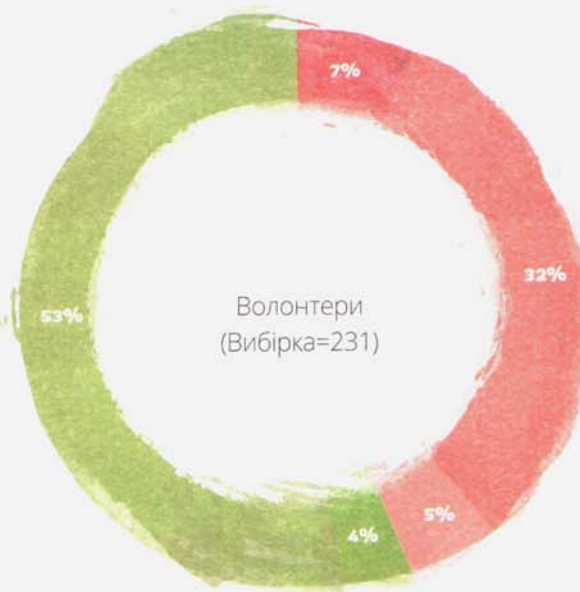
● Коли-небудь займалися волонтерством ● Не займалися волонтерством / Важко сказати

26% серед молоді коли-небудь займалися волонтерством, тоді як серед всього населення таких 23%

Освіта

- Початкова середня (2%)
- Неповна вища / початкова вища (8%)
- Важко сказати (1%)
- Базова загальна середня (8%)
- Незакінчена вища (3%)
- Вища освіта (39%)
- Повна загальна середня (39%)

- Початкова середня (0%)
- Неповна вища / початкова вища (5%)
- Важко сказати (0%)
- Базова загальна середня (7%)
- Незакінчена вища (4%)
- Вища освіта (53%)
- Повна загальна середня (32%)

Більше половини волонтерів мають вищу освіту

Фінансовий стан сім'ї

● Волонтери (Вибірка=131) ● Уся вибірка (1000 респондентів)

Змушені економити на харчуванні	15%	22%
Вистачає на харчування. Для придбання одягу, взуття треба заощаджувати чи позичати.	27%	29%
Вистачає на харчування і необхідний одяг, взуття. Для таких покупок, як гарний костюм, мобільний телефон, пілосос, треба заощаджувати чи позичати.	21%	20%
Вистачає на харчування, одяг, взуття, інші покупки. Але для покупки дорогих речей (як-от пральна машинка, холодильник) треба заощаджувати чи позичати.	22%	15%
Вистачає на харчування, одяг, взуття, дорогі покупки. Для таких покупок, як-от машина, квартира, треба заощаджувати чи позичати.	7%	6%
Будь-які необхідні покупки можу зробити в будь-який час.	3%	2%
Важко сказати.	6%	7%

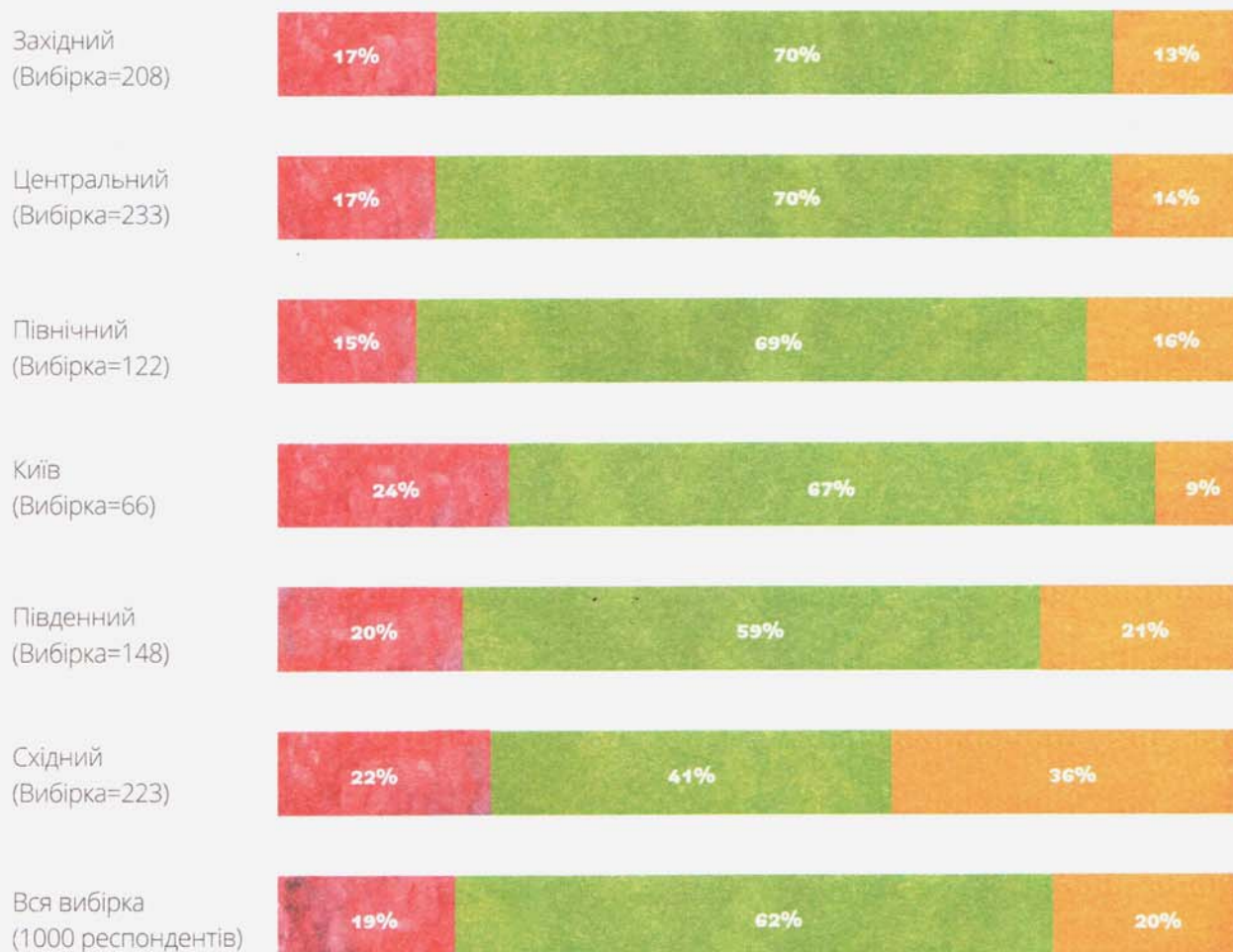
43%

**43% волонтерів належать до середнього класу,
серед усієї вибірки таких 35%**

Як ви вважаєте, чи могли політичні зміни минулого року відбутися без участі волонтерів?

● Так ● Ні ● Важко сказати

62%

62% українців визнають роль волонтерів у політичних змінах, найменше таких на Сході (41%)

Як ви вважаєте, чи допомагає волонтерський рух зміцненню миру в Україні?

● Допомагає ● Радше допомагає ● Скоріше не допомагає ● Не допомагає ● Важко сказати

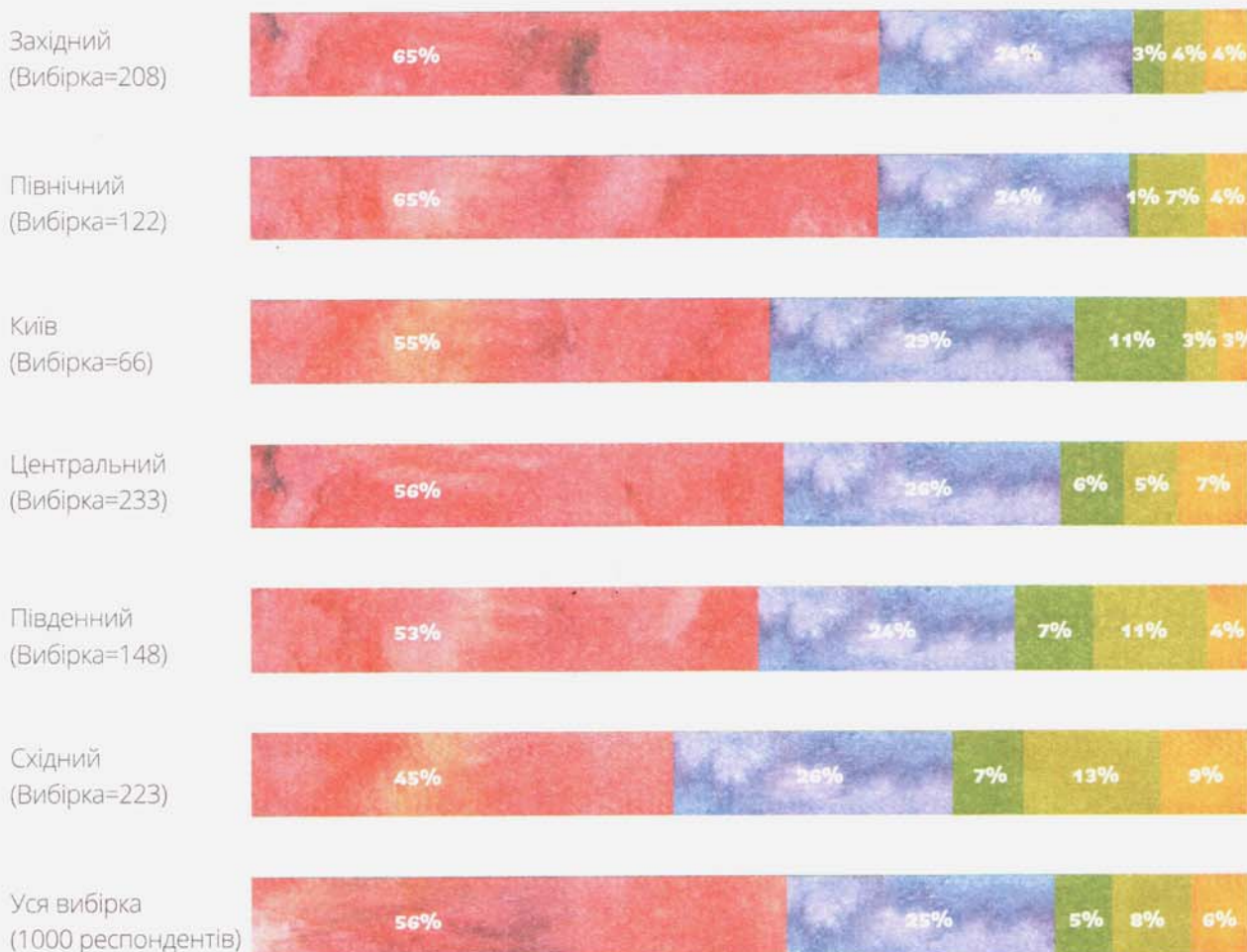
85%

Більшість українців вважають, що волонтерський рух допомагає зміцненню миру, найбільше таких серед мешканців західного регіону (96%)

Як ви вважаєте, чи є волонтерський рух обов'язковою складовою громадянського суспільства?

● Так ● Радше так ● Радше ні ● Ні ● Важко сказати

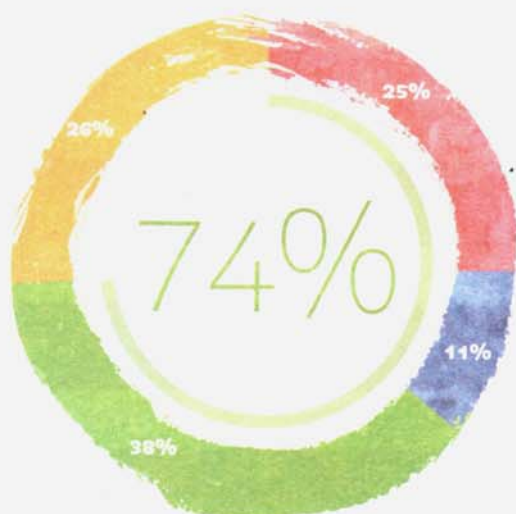

81%

81% українців вважають волонтерський рух обов'язковою складовою громадянського суспільства

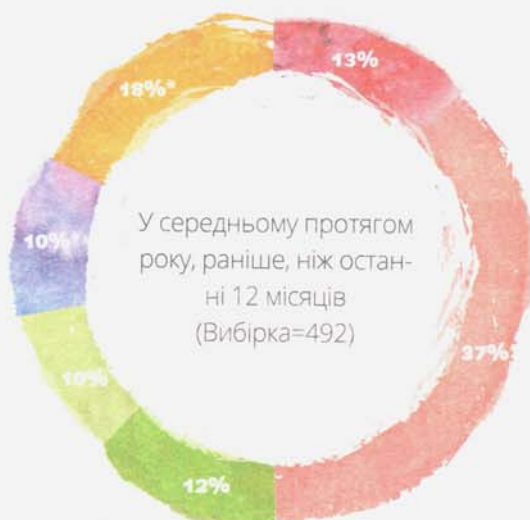
Частка тих, хто коли-небудь жертвував кошти на різні цілі

- Жертвували кошти протягом останніх 12 місяців, але не жертвували раніше
- Жертвували раніше, але не жертвували протягом останніх 12 місяців
- Жертвували як раніше, так і останні 12 місяців
- Не жертвували / Важко сказати

Благодійність: 74% українців цілі коли-небудь жертвували кошти на різні цілі, серед них 25% почали робити пожертви протягом останніх 12 місяців

Суми, які пожертвували українці на різні ініціативи:

- До 100 гривень
- 101-500 гривень
- 501-1000 гривень
- 1001-2000 гривень
- Більше 2000 гривень
- Важко сказати

*В окремих випадках були вказані суми 30 000, 76 000, 283 000 гривень

Серед тих, хто жертвував кошти протягом останніх 12 місяців, 35% зробили пожертви у розмірі 101-500 гривень

Загальна кількість (кількість людей віком від 16 років та старше, які мешкають на території України (без урахування АР Крим))

У 2014 році сума пожертв була більшою, ніж в інші роки. Середня сума пожертв у 2014 році складала 380 гривень, проте відсоток українців, які жертвували кошти протягом останніх 12 місяців, збільшився

Упродовж останніх 12 місяців найбільш охоче українці жертвували гроші на допомогу

українській армії

Пораненим

Хворим дітям

Найбільш охоче українці жертвували кошти на:

● Протягом 12 місяців (Вибірка=629) ● Раніше, ніж протягом останніх 12 місяців (Вибірка=492)

Допомогу українській армії,
зокрема допомогу пораненим *

Допомогу хворим дітям

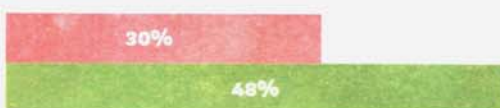
Допомогу учасникам Майдану *

Допомогу дітям-сиротам

Допомогу людям
з особливими потребами

Допомогу бездомним тваринам

Допомогу ополченцям ДНР/ЛНР,
допомогу пораненим *

Допомогу релігійним
організаціям

* Ці альтернативи не були доступні, оскільки не відповідають змісту запитання.

** На графіку не показані ініціативи, на які жертвували кошти 3% респондентів і менше

Рекомендації ООН щодо розвитку волонтерства

Окрім щорічної мобілізації тисяч волонтерів за допомогою Програми «Волонтери ООН», Організація Об'єднаних Націй працює в тісній співпраці з партнерами та урядами над розробкою національних програм волонтерства для створення структур, що сприяють виникненню і закріпленню основ волонтерства на національному рівні.

17 грудня 1985 Генеральна Асамблея запропонувала урядам щорічно відзначати 5 грудня як Міжнародний день волонтерів в ім'я економічного

і соціального розвитку (резолюція 40/212) і закликала їх здійснювати заходи з метою підвищення обізнаності про важливий внесок волонтерів і тим самим спонукати ще більше людей у всіх сферах діяльності пропонувати свої послуги на волонтерських засадах як на батьківщині, так і закордоном.

У 2001 році Асамблея прийняла комплекс рекомендацій про те, як уряди і система Організації Об'єднаних Націй могли б підтримати волонтерство (резолюція 56/38 від 5 грудня 2001).

Резолюція 56/38 Генеральної Асамблеї ООН

Рекомендації щодо того, як уряди і система Організації Об'єднаних Націй могли б підтримати волонтерство

I. Загальні міркування

1. У цих рекомендаціях терміни «волонтерство», «робота на добро-вільних засадах» і «волонтерська діяльність» означають широке коло діяльності, включаючи традиційні форми взаємодопомоги та самодопомоги, офіційне надання послуг та інші форми громадянської участі, яка здійснюється добровільно на благо широкої громадськості, причому грошова винагорода не є головним мотивом.

2. Дії урядів і системи Організації Об'єднаних Націй підкріплюють одна одну, однак нижче вони розглядаються окремо для ясності.

3. Не існує єдиної універсальної моделі передового досвіду, оскільки те, що добре працює в одній країні, може не спрацювати в іншій країні, де культура та традиції є зовсім іншими.

4. Підтримка волонтерської діяльності не передбачає підтримки скорочення

державного апарату або заміщення оплачуваної праці.

5. На волонтерство впливають не тільки цілеспрямовані заходи; загальна соціально-економічна політика також може впливати на можливості і бажання громадян займатися волонтерською діяльністю.

6. Ігнорування волонтерського фактора при розробці та проведенні політики може призвести до того, що цей цінний фактор виявиться забутим і будуть підірвані традиції співпраці, які забезпечують згуртованість громад.

7. Важливо забезпечити, щоб можливості для волонтерства в усіх сферах були відкриті як для жінок, так і для чоловіків, ураховуючи різний ступінь їхньої участі в тих чи інших областях і визнаючи потенційні позитивні наслідки волонтерства для розширення прав і можливостей жінок.

II. Державна підтримка

1. Урядам рекомендується забезпечити подальшу підтримку волонтерської діяльності шляхом створення сприятливих умов, зокрема, за допомогою зазначених нижче стратегій і заходів та з урахуванням місцевих культурних умов.

а) підвищення інформованості громадськості про істотно важливий внесок волонтерства в соціальне та економічне функціонування їхніх громад, у тому числі

за допомогою громадських інформаційних кампаній та громадських заходів

1) Висвітлення ролі волонтерства; організація брифінгів і семінарів для політиків і засобів масової інформації. Можна організувати видання та широке розповсюдження офіційних документів про стан волонтерства та питання, які повинні бути вирішені. У національні свята та Міжнародний день волонтерів

в ім'я соціального та економічного розвитку (5 грудня) можна проводити великі заходи та кампанії. Можна вести боротьбу проти негативних стереотипів волонтерства. Можна забезпечити поширення волонтерства за допомогою спеціальних програм та оголошень для громадськості або за допомогою таких спільних ініціатив, як оголошення премій;

2) Заохочення засобів масової інформації до того, щоб вони сприяли підвищенню інформованості громадськості;

3) Поширення результатів досліджень та оглядів ролі роботи на добровільних засадах, де вони є, за допомогою засобів масової інформації, шкіл, неурядових організацій та іншими каналами.

б) вжиття загальних заходів, що стосуються мотивації, заохочення, підготовки, навчання та визнання внеску волонтерів

1) Створення адекватної кадрової та фізичної інфраструктури волонтерства таким чином, щоб це доповнювало підтримку з інших джерел. Це могло би включати в себе, зокрема, проведення кампаній з підвищення інформованості, створення інфраструктури волонтерських центрів, створення координаційних центрів або здійснення експериментальних проектів та організацію надання послуг волонтерів через Інтернет. Конкретні кампанії, проведені, наприклад, у галузі масової імунізації, навчання грамоті або надання дешевого житла, могли б включати в себе виділення бюджетних асигнувань на мотивацію, заохочення, підготовку, навчання, спостереження за роботою та визнання внеску волонтерів;

2) Сприяння створенню та функціонуванню волонтерських центрів, які забезпечують цінний стимул для офіційного надання послуг волонтерів шляхом

агітації, спостереження та заохочення нових ініціатив. Національні центри волонтерів забезпечують ефективне керівництво офіційним рухом волонтерів, а регіональні та місцеві центри забезпечують зв'язок із місцевими громадами та організаціями. Бюджетно-правова основа є важливим чинником забезпечення стабільної діяльності таких центрів, а фінансова підтримка також може виявитися бажаною;

3) Організація або заохочення спеціального навчання та підготовки професійних управлінців та інструкторів для офіційного надання послуг волонтерів, у тому числі шляхом встановлення офіційних вимог і стандартів;

4) Заохочення службовців державного сектора до волонтерства, наприклад, шляхом сприяння вжиттю заходів, визнанню та ініціативам із розвитку кар'єри, а також шляхом створення спеціального підрозділу з цих питань. Це надає позитивний приклад суспільству і сприяє зміцненню відчуття колективної відповідальності.

в) створення бюджетних, законодавчих та інших рамок, зокрема, для громадських і некомерційних організацій, які беруть участь у волонтерській діяльності

1) Внесення відповідних законопроектів. Мета полягає в тому, щоб заохочувати або надихати громадян до волонтерства, залишаючи при цьому вибір за самою людиною або за певною організацією; законодавство може також сприяти волонтерській діяльності службовців. Воно може передбачати податкові стимули та субсидії для організацій, а також забезпечувати страхування та захист від ризиків з урахуванням умов цього суспільства;

2) Сприяння зміцненню партнерства навколо діяльності гро-

мадянського суспільства, заснованої на волонтерській праці, включаючи заходи щодо спільного планування, здійснення і спостереження. Це могло б охоплювати волонтерську діяльність працівників приватного сектора.

г) заохочення та проведення досліджень різних аспектів волонтерства та його впливу на суспільство

1) Забезпечення того, щоб розгляд питань, які стосуються волонтерства, ґрунтувався на правильній оцінці та аналізі параметрів, характеристик і тенденцій волонтерства в конкретних умовах цієї країни. Незалежні громадські установи з вивчення політики та/або навчальні заклади можуть проводити дослідження, присвячені волонтерству. Уряди також можуть виступити ініціаторами проведення досліджень у співпраці з іншими зацікавленими сторонами;

2) Визначення економічної значущості волонтерства з метою сприяти висвітленню одного важливого аспекту його загального внеску в життя суспільства і тим самим допомогти в розробці правильної політики, яка враховувала б різну ступінь участі жінок і чоловіків, молоді та літніх людей у різних сферах волонтерства.

г) забезпечення доступу громадян до інформації про можливості волонтерства

1) Сприяння створенню національних баз даних про можливості для волонтерства у співпраці з громадськими організаціями та некомерційними організаціями;

2) Поширення інформації за допомогою засобів масової інформації, шкіл та інших каналів; при цьому особливу

увагу потрібно приділяти забезпеченню того, щоб інформація була доступною і тим верствам суспільства, які знаходяться в несприятливому становищі. Заохочення компаній, що володіють засобами масової інформації, до того, щоб вони підтримували і розширювали концепцію безкоштовного розповсюдження інформації для громадськості від імені волонтерських організацій та в їхніх інтересах.

д) врахування можливого впливу загальної соціально-економічної політики на можливості та бажання громадян працювати на добровільних засадах

1) Перевірка умов для волонтерства може стосуватися таких умов праці, як тривалість робочого тижня і вік виходу на пенсію, що впливають на характер волонтерства. Можна також проаналізувати правову та бюджетну ситуацію для визначення того, чи не впливає вона негативно на становище волонтерських організацій, включаючи питання, що стосуються юридичного статусу, прав на участь у діяльності асоціацій та мобілізації ресурсів. Після цього можна досягти зменшення юридичних та адміністративних перешкод на шляху волонтерства;

2) Необхідно приділяти належну увагу місцевим ініціативам та участі громадян, аби наблизити громадські служби до місцевого населення та відкрити шлях до ширшої участі громадян, яке втілюється в таких формах, як участь батьків у шкільних справах та участь громадськості в раціональному використанні природних ресурсів;

3) Визнання того, що транспорт, комунікації та інша інфраструктура, така, як місця громадського користування, дають людям більше можливостей для організації волонтерської діяльності. Це осо-

бливо справедливо, коли мова йде про територіально розкидане населення та людей, що живуть у злиднях, а також про літніх людей та інвалідів. Бажано, щоб вплив такої інфраструктури на рівень волонтерства був врахований в процесі планування.

е) врахування волонтерства у національних планах розвитку поряд із визнанням внеску волонтерства у досягнення цілей сталого розвитку

1) Поширення поняття волонтерства як додаткового цінного компонента національних планів розвитку на політику співпраці з метою розвитку. Визнання та стратегічний розвиток багатьох місцевих традицій добровільної самодопомоги та взаємодопомоги можуть відкрити шлях до формування нових верств суспільства; що підтримують зусилля з метою розвитку. Якщо в країнах, які надають допомогу з метою розвитку, населення побачить зв'язок між волонтерською діяльністю в цих країнах і волонтерською діяльністю в країнах, які отримують допомогу, це також може призвести до зростання

громадської підтримки співпраці з метою розвитку.

є) участь усіх груп населення

1) Розгляд усіх наявних засобів для ширшого залучення людей до волонтерської діяльності та залучення людей із ширших верств суспільства, включаючи молодь, літніх людей, інвалідів і меншини, і виявлення можливостей для волонтерської діяльності з метою сприяння активній участі тих груп, котрі мають мало можливостей або зовсім не мають можливостей для участі в роботі на добровільних засадах;

2) Сприяння волонтерству в рамках навчальних закладів і молодіжних організацій; розробка конкретних програм для заохочення молоді до волонтерства; створення систем, які забезпечували б визнання ролі волонтерства серед молоді та винагороду за її участь у роботі на добровільних засадах, і робота з засобами масової інформації для позитивного висвітлення волонтерства. Це може значно вплинути на активність участі молоді та стати цінним внеском у розвиток людських ресурсів країни.

III. Підтримка з боку системи Організації Об'єднаних Націй

Рекомендується, щоб відповідні організації та органи системи Організації Об'єднаних Націй, включаючи регіональні комісії, продовжували підтримувати волонтерську діяльність шляхом створення сприятливих умов, включно з таким:

а) підвищення обізнаності

1) Підвищення обізнаності у власному середовищі і серед своїх партнерів про роль волонтерства в різних областях, в яких вони здійснюють свою діяльність і можуть пояснити її значення своїй аудиторії. Стратегічне

управління волонтерством і його підтримка на політичному рівні, а також включення цього питання до порядку денного своїх засідань;

2) Проведення досліджень та розповсюдження інформації про зв'язок між роботою на добровільних засадах і великими глобальними про-

блемами, у тому числі за допомогою спеціальних та популярних видань, семінарів та Інтернету. Це могло б також забезпечити визнання внеску волонтерів та їхніх організацій, що можна було б доповнити врученням премій та іншими заходами, включаючи ширше висвітлення заходів у рамках Міжнародного дня волонтерства.

б) визнання внеску волонтерів

1) Розвиток і поширення теперішньої практики особливого визнання внеску волонтерів та волонтерських організацій у рамках усієї системи Організації Об'єднаних Націй.

в) залучення волонтерів до своїх програм, пов'язаних із національними ініціативами

1) Залучення волонтерів до своєї діяльності та підтримка, зокрема, розробки програм волонтерства з метою розв'язання цілого ряду глобальних проблем. Існуючі національні та місцеві центри волонтерів могли б отримати значну користь від використання досвіду та мереж системи Організації Об'єднаних Націй;

2) Активне заохочення співробітників системи Організації Об'єднаних Націй до волонтерства, яке дало б їм можливість використовувати свої спеціальні навички та досвід.

г) довгострокове планування з метою примноження соціального капіталу шляхом залучення всіх верств суспільства до волонтерства

1) Необхідно зробити стратегічний вибір на користь залучення всіх

верств суспільства, включаючи молодь, людей похилого віку, людей з особливими потребами і меншин, маючи на увазі створення можливостей для волонтерської діяльності, аби сприяти участі тих груп, у яких мало можливостей або зовсім немає можливостей участі в роботі на добровільних засадах. У результаті діяльність з опорою на соціальні норми та мережі приведе до примноження соціального капіталу певного суспільства, збільшить його можливості для розвитку і тривалий час впливатиме на рівень його добробуту.

г) сприяння у зміцненні національного потенціалу, в тому числі в галузі підготовки кадрів

1) Надання допомоги країнам, на їх прохання, у зміцненні національного потенціалу, в тому числі в галузі підготовки кадрів, і подальше надання допомоги урядам у їхніх зусиллях щодо сприяння волонтерства як стратегічного інструменту стимулювання соціально-економічного розвитку;

2) Визнання подальшої ролі Програми «Волонтери ООН» як добровольчого механізму системи Організації Об'єднаних Націй, спрямування волонтерів для участі в програмах розвитку та гуманітарних програмах, і розвиток волонтерства за допомогою Інтернету. Використання накопиченого досвіду Програми «Волонтери ООН» у справі забезпечення визнання, заохочення, встановлення взаємозв'язків і розвитку волонтерства з урахуванням того факту, що на них покладено координацію заходів у рамках Міжнародного року волонтерів.